

Dlhodobá udržateľnosť nebola v roku 2021 dosiahnutá, no už druhý rok sa zlepšila do pásma stredného rizika rizika

Základný scenár prezentovaný v tejto správe vychádza z konca roku 2021 a zachytáva vplyv pandémie koronavírusu na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, no prirodzene nezohľadňuje ešte dôsledky vplyvov súčasnej vojny na Ukrajinu. **Rada konštatuje, že dlhodobá udržateľnosť verejných financií nebola v roku 2021 dosiahnutá.**

Na konci roku 2019 sa verejné financie dostali veľmi blízko hranice pásma vysokého rizika. Zhoršovanie udržateľnosti pokračovalo aj v prvých mesiacoch roka 2020 (napr. výrazné zvyšovanie miezd vo verejnej správe spolu so zavedením 13. dôchodkov, na ktoré neboli vytvorené dodatočné zdroje financovania), čo prispelo k tomu, že **verejné financie sa dostali vo februári 2020 do pásma vysokého rizika udržateľnosti** (na úroveň indikátora dlhodobej udržateľnosti 5,2 % HDP).

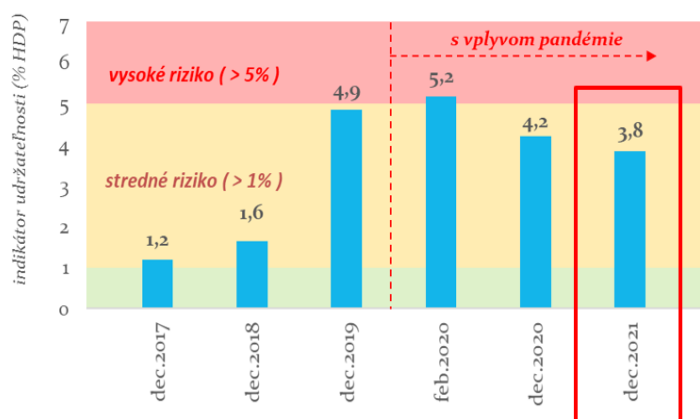
Najnovšie lepšie výsledky hospodárenia rozpočtu za rok 2021, spolu s revidovanými lepšími výsledkami za rok 2020 však naznačujú viditeľný obrat, keď sa **ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti znížil hlbšie do pásma stredného rizika a dosiahol úroveň 3,8 % HDP (4,1 mld. eur, graf 1)**. V porovnaní s rokom 2020 sa udržateľnosť verejných financií zlepšila o dodatočných 0,3 % HDP. Najväčší pozitívny vplyv vo výške 1,2 % HDP malo výrazné zníženie štrukturálneho deficitu verejnej správy v roku 2021 (druhé najväčšie zníženie od roku 2012), ktoré bolo spôsobené najmä neminutými vyššími daňovými príjmami a nižším čerpaním kapitálových výdavkov.

Hrubý dlh verejnej správy ku koncu roka 2021 dosiahol úroveň 63,1 % HDP, čistý dlh 51,3 % HDP. Pri nastavení rozpočtovej politiky z konca roku 2021, postupnom rozpustení nadpriemernej hotovostnej rezervy a bez dodatočných opatrení a negatívnych šokov (ako napr. vojna na Ukrajine) by sa podiel hrubého dlhu na HDP spočiatku prudko znižoval a na konci roku 2025 by dočasne klesol pod ústavným zákonom vyžadovanú dlhodobú úroveň 50 % HDP. Neskôr by došlo k opätovnému nárastu dlhu v dôsledku demografie a o 50 rokov by dlh v základnom scenári (t.j. bez dôchodkovej reformy) dosiahol 271,8 % HDP (graf 2). Ide o hypotetický scenár, keďže trhy by prestali financovať potreby Slovenska už pri významne nižších úrovniach dlhu.

Na obnovenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií je nevyhnutné zaviesť najmä kľúčové reformy vo výdavkoch citlivých na starnutie: dostatočne pevne legislatívne ukotvenú reformu dôchodkov, systémov zdravotníctva či dlhodobej starostlivosti. Zavádzané výdavkové limity by mali podporiť kredibilný konsolidačný plán do budúcnosti.

Celú správu [nájdete tu](#).

1) Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (% HDP)

2) Projekcia vývoja dlhu v základnom scenári (% HDP)

